

Pojedini brojevi:		Mjesečna pretplata:	
U Beogradu i u krajevima zaposjednutim od a. i. kr. četa po cijeni od	8 halera	U Beogradu i u krajevima zaposjednutim od a. i. kr. četa za jednu i slatnu poštu	K 2-
U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od	10 halera	U Beogradu sa dostavom u laku	K 2-50
Izvan ovog područja po cijeni od	12 halera	U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji	K 2-50
		U ostalim krajevima Austro-ugarske monarhije	K 2-50
		U inostranstvu	K 4-50

Oglasi po cijniku.

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprava i primanje pretplate Topličin venac broj 21. Telefon broj 25.
Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38.

Br. 67.

BEOGRAD, subota 10. marta 1917.

Godina III.

Ratni Izvještaji.

Izveštaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 9. marta.

Istočno bojište:

Front maršala pl. Mackensena:

Nema nikakvih naročitih događaja. Front general-pukovnika nadvojvode Josipa:

Između dolina Uz i Csobanyos znuželi su austro-ugarski pukovi pojačani njemačkim odjeljenjima, na juriš pogranični jako ušančeni vis Magyaros. Neprijatelj je ostavio u našim rukama 6 časnika, 600 vojnika, više mašinskih pušaka i sprave za bacanje mina. Naročita pohvala pripada 10. ugarskom domobranskom pješaćkom puku.

Istočno od Gyimesa razorena je jedna ruska karaula.

Front maršala princa Leopolda bavarskog:

Nema ništa novoga da se javi.

Talijansko i južnoistočno bojište: Nema promjene.

Zamjenik glavnog generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Izveštaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 8. marta.

Zapadno bojište:

Ponovo se povećala topnička djelatnost na širokom frontu u Champagnu. Gdje je inače vatra bila gušća, tu se ticalo vlastitih i neprijateljskih priprema za manje borbene djelatnosti. Zapadno od Wytchnete prodrla su naša jurišna odjeljenja u engleske položaje i vratila se sa 37 zarobljenika, dvije mašinske puške i jednom spravom za bacanje mina. U oblasti Somme je dolazilo često do sukoba između izvidničkih četa. Tu smo zarobili 15 Engleza. Poslije bubnjarske vatre Francuzi su u Champagnu i južno od Riponta napali na položaje, koje smo im uzeli 15. februara. Pošlo im je za rukom da prodru u pojedine rovove vis 185 i u champagnski majur, na ostalim mjestima su odbijeni. Protivnapadom su povraćeni rovovski dijelovi vis 185; majur, koji u dolini leži, nalazi se još u rukama protivnika. Na lijevoj obali Maase francuski napad je bio upravljen protiv naših linija na južnom obronku vis 304; napad je propao. Jednovremeno izvedenim našim preduzećem kod šuma Avaucourta zadobili smo, bez ikakvih gubitaka 6 zarobljenika i dvije mašinske puške.

Podlistak.

Na putu.

Srpske gusle.

Sunce je već utonulo iza dalekih gora, pokrivenih snijegom. Suton se počeo spuštati tiho i neosjetno. Daleka brda gubila su se sve više i više u gustoj, sivog magli.

Nastupila je noć, vedra i tiha. Nebo se osušilo bezbrojnim zvijezdama, koje su sijale i treperile na jasnom nebesnom svodu. Na skoro se pomolli na horizontu i pun mjesec i srebrnom svjetlošću svojom ožari svu okolinu i osvijetli put, kojim smo jezdili.

Moj čičica nije htio više ni da puši svoju lulu, već češće žuraše konjiće, koji su često frkali i sami se žurili, da što prije stignu štali.

Za jedno pola sata, gospodine, bićemo u toploj sobi pored peći u kojoj veselo puckara vatra, hrabrio me moj čičica, žureći sve više i više svoje male konjiće.

I ja sam već želio, da se skinem sa kola, na kojima sam proveo cijeli dan, vozeći se po neravnom drumu, pokrivenom snijegom i zaledjenim blatom.

Evo ga i selo. Sad ćete vidjeti gdje ću Vas odvesti, prene me poslije kratkog vremena moj kočijaš. Znam, da ne ćete nikako, pored sveg mog navaljivanja, zažaliti na mene i moju vožnju, produžavajući on osmjehujući se veselo.

Ja sam i sam želio, da što prije stignem, jedno zbog hladnoće, koja je otpo-

U februaru potopljeno oko 900.000 tona. — Maršal barun Conrad o ratu i miru.

Istočno bojište:

Front maršala princa Leopolda bavarskog:

Nema ničega značajnog.

Front general-pukovnika nadvojvode Josipa:

Između Trotusa i doline Uz jurišale su naše čete na kosu vis Magyaros i susjedne ruske ušančene položaje. Zarobili smo 4 časnika i 600 vojnika, zaplijenili nekoliko mašinskih pušaka i sprava za bacanje mina.

Kod vojne grupe maršala pl. Mackensena i na mačedonskom frontu stanje je nepromijenjeno.

U februaru smo izgubili 24 letilice. Naši su protivnici na zapadu, istoku i na Balkanu izgubili 91 letilicu, od kojih su 37 u našim rukama, 49 je palo sa onu stranu naših linija, a samo je 5 prinudjeno da se spuste.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Izveštaj bugarskog glavnog stožera.

Kb. Sofija 9. marta.

Mačedonsko bojište:

Jedna engleska četa pokušala je, da operiše sjeveroistočno od Dojranskog jezera, ali je u tome zadržana od naše vatre. Na ostalim frontovima slaba artiljerijska vatra.

U vardarskoj dolini živahna djelatnost letilica.

Rumunjsko bojište:

Ništa od značaja.

Podmornički rat u Sredozemnom moru.

Juče nam je javljena brzoglasna vijest o potapljanju francuskog torpednog zaračaka „Cassini“, koji je u Sredozemnom moru od jedne neprijateljske podmornice torpednim hitcem opraćen u morske dubine. Iz brzoglasne se vijesti nije moglo razabrati, da li je u pitanju njemačka ili austro-ugarska podmornica, koja je postigla ovaj znatni uspjeh, a nije označeno ni mjesto, gdje je potopljen razorač „Cassini“. Može se međutim pretpostaviti, da je

francuski razorač potopila jedna od austro-ugarskih podmornica, jer se baš u posljednje vrijeme razabiralo iz engleskih listova, da u francuskim vodama austro-ugarske podmornice razvijaju živahnu djelatnost. „Cassini“ je pušten u more 1894. god., spadao je dakle u red starijih tipova, kojima brzina ne može više odgovarati modernim zahtjevima. Stoga je vjerovatno, da je potopljen razorač „Cassini“ obavljao na francuskim obalama onu izvidničku službu, u kojoj se govori u brzoglasnoj vijesti o potapljanju.

Torpedovanje „Cassini“ jeste jedna dalja, za središnje vlasti vrlo povoljna potvrda činjenice, da se neograničeni podmornički rat u Sredozemnom moru vodi vrlo energično. Dva dana uzostopce javlja njemački admiralski stožer o uspješima toga rata u tom području. Juče je javljeno, da je potopljeno daljih osam parnih brodova i sedam jedrenjaka sa ukupno 43.000 tona zapremine, među njima četiri sa tovarom životnih namirnica i uglja za Italiju. Danas pak ponovno javlja njemački admiralski stožer o potapljanju daljih devet parnih brodova i tri jedrenjaka sa ukupno 32.000 tona zapremine.

U kolkov mjeri neograničeni podmornički rat osjeća Sarrailleva vojska, može se vidjeti iz vijesti, prema kojima se oni transporti četa i ratni materijal, koji su određeni za Italiju i Solun, obavljaju sada kopnenim putem, željeznicom iz Francuske u Italiju, a odatle se onda otpravljaju željeznicom do Brindisi-izlita otud opet — pošto se vodeni put ipak ne da potpuno izbjeci — ukrcavaju se na ladje i otrantskim moreuzom nastoje prebaciti u Avlonu. Svakako, vrlo zamršeni obilazni put, koji zahtjeva mnogo više vremena, nego li neposredni vodeni put preko Gibraltara! Najprije transportne teškoće na francuskim i talijanskim željeznicama, onda iskrčavanje iz željezničkih vagona i ukrcavanje u transportne brodove u Brindisi-u, zatim ponovno iskrčavanje u Avlonu, otuda se opet sve mučnim kopnenim putem kroz Grčku mora otpremati u Solun! Koliki dakle mora da je strah sporazumnih sila pred podmornicama središnjih vlasti. Otrantski moreuz

(morski tjesnac), kako se u Italiji tvrdi, tobož je osiguran od podmorničkih napada čeličnim mrežom, no kolika je vrijednost tih čeličnih mreža, pokazale su prije nekoliko dana čak njemačke torpednjače, prodrijevši kroz istu takvu „prepreku“ u kanalu La Manche, a da pri tome nijesu imale nikakvih gubitaka. Kad su to mogle da učine torpednjače, jasno je, da će tim lakše moći da učine podmornice. Austro-ugarske podmornice morale su međutim već i da prodru kroz taj „zaštićeni“ otrantski moreuz, pošto inače ne bi ni mogle da krstare po prostranom Sredozemnom moru. A onda, zar nije već mnogi ratni brod sporazumnih sila nastradao baš u tom „osiguranom“ otrantskom moreuzu? I opet se dakle vidi, kakvim se sve sredstvima služe u sporazumnim krugovima i u sporazumnoj štampi, da se međusobno ohrabre.

Neograničeni podmornički rat.

Nova potapljanja u Sredozemnom moru.

Službeni njemački izvještaj.

Kb. Berlin, 9. marta.

Wolfow ured javlja: U Sredozemnom moru potopljeno je nadalje: devet parnih brodova i tri jedrenjaka sa 32.000 tona zapremine. Među njima: 14. februara naoružani talijanski parni brod „Torino“ (4159 tona), sa tovarom pamuka i kukuruza, na putu iz Aleksandrije za Genovu; 20. februara naoružani engleski transportni brod „Rosalia“ (4237 tona), sa tovarom municije i zobi na putu iz New-Yorka za Solun; 21. februara naoružani engleski parni brod „Wathfield“ (3012 tona) sa 4500 tona magnezija na putu za Englesku; 22. februara jedan francuski parni brod sa nekih 1000 tona; 23. februara naoružani engleski parni brod „Trojan Prinzess“ (319 tona), krcat raznim tovarom; 26. februara naoružani engleski parni brod „Biruby“ (3665 tona), sa 5200 tona uglja na putu iz Cardiffa za Alžir; jedan naoružani neprijateljski transportni brod sa nekih 5000 tona, sa tovarom uglja, i grčki parni brod „Viktoria“ (1388 tona); 3. marta naoružani engleski parni brod „Crawgendoran“ (2789 tona), sa tovarom uglja.

Načelnik admiralskog stožera ratne mornarice.

U februaru potopljeno 900.000 tona. (Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).

Berlin, 9. marta.

Kopenhaški mornarski izvjestilac „Deutsche Tageszeitung“ javlja, da su u dobro upućenim krugovima procijenili, da je u mjesecu februaru potopljeno svega 900.000 tona brodova. Ovu ogromnu brojku, kad se uzme u obzir, da je neutralna plovidba gotovo sasvim obustavljena, nije niko očekivao.

Zabrana gradjenja brodova u Americi za tuj račun.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).

Amsterdam, 8. marta.

U Sjedinjenim Državama, u kojima su neutralci dali da se sagradi oko jedan i po milijuna novih tona, što je trebalo da se izvrši do kraja 1918. godine, sad je zabranjen svaki izvoz brodova, koji se grade za tuj račun. U ovome će biti oštećeni poglavito norveški i švedski brodari, koji su u nova gradjenja uložili sav svoj ratni dobitak. Mnogi norveški brodari nemaju sad nikakvih brodova, te su svu svoju nađu polagali u novo sagradjene brodove. Za njih mjera Sjedinjenih Država znači uništenje velikih budućih nada, što će u ostalom nanijeti velike štete i neutralnoj privredi.

Potopljene i nastradali brodovi.

Kb. Rotterdam, 9. marta.

Prema „Maasbode“ ovdje kruži vijest, da je holandski parobrod „Ystroom“ 960 tona, koji se nalazio na putu iz Amsterdama za London, torpedovan.

Kb. Kopenhagen, 9. marta.

Listovi javljaju iz Kristijanije: Za vrijeme jučerašnje bure je na murmonske obale bačen na otvoreno more jedan veliki natovareni ruski teretni parobrod. Naknadno se utvrdilo, da je parobrod potonuo. Vrijednost tovara iznosi oko 10 milijuna rubalja. Posada je spašena.

Sudbina jednog brazilijanskog broda. (Naročiti hrzojav „Beogradskih Novina“).

Karlsruhe, 9. marta.

„Badische Presse“ javlja iz Lugana: Prema jednoj vijesti američke agencije iz Rio de Janeiro, ništa se ne zna o sudbini trećeg broda, koji je preko zabranjene zone otputovao za Evropu. Ushljed toga vlada velika uznemirenost u brazilijanskim brodarskim krugovima. Postoji bojazan, da će se prekiniti diplomatski odnosi između Brazila i Njemačke, ako je brod potopljen.

koji me prvim svojim riječima već bio pridobio.

— Ajdete vi, gospodine, unutra tamo je toplije, dok čiča Marinko ostavi svoje ždraliće; a ti čiča Marinko požuri, Radoje već gudi on tvojim pjesmu.

Moj kočijaš žurno uvede svoje konjiće, a ja se uputih unutra sa svojim domaćinom.

Oko ognjišta, posjedalo oko 10—15 koje ljudi, koje žena i djece oko guslara Radoja i niko ne trepće, čulo bi se zujanje muve, ni popac ne pjeva svoju pjesmu i on se zavukao u svoju rupu i sluša pjesmu o dvoglavom Arapiju i junaštvu Kraljevića Marka.

Kad udjoh guslar prekide pjesmu i svi skočiše na noge. Ja se pozdravih sa svima i umolih ih, da produže pjesmu, jer je i meni samom davna želja, da čujem nekog dobrog guslara.

— E vala, ka što je Radoje, nema mu ravna u našem kraju. Kad on zapjeva svi plačemo i od radosti i od žalosti, odvrati mi domaćin.

Dok sam ja sjedao na malu tronoznu stoličicu, domaćin već izdavaše naredbe, da se što prije zgotovi večera za mene i mog kočijaša koji smo istinski rečeno iščekivali dosta željeno.

— Da oprostite, gospodine, dok večera bude gotova da nam Radoje gudi i pjeva, prijatnije ćeš i ti večerati, znam sigurno, poslije njegove pjesme.

Ja i sâm umolih Radoja, da produži pjesmu, koju je započeo i napomenih, da očajno želim, da se što bliže upoznam sa guslarskim i pjevanjem uz njih.

Pričekaše čiča Marinka. On udje, nazva: dobro veče, i sjede bez riječi kraj

ognjišta, opruži svoje noge što bliže vatri, upre pogled na Radoja i načulji uši kao zec.

Radoja otpoče. Nastaj tajac. Gudalo se polako povlačilo preko struna, strune su jecale, plakale, oplakivale zajedno sa guslarom pjesmu, koju je Radoje pjevao. Kad Radoje završi ovu pjesmu, svi graknuše:

— De, Radoje, pjevaj nam Banović Strahinjicu.

Radoje povuče gudalom i otpoče divnu pjesmu o Strahinjicu Banu:

„Što jedan put britkom sabljom maše Britkom sabljom i desnicom rukom Pak dvadeset odsiječe glava“.

Guslar je pjevao divno, božanstveno. Pun muški glas odjekivao je tužno kroz ovu grobnu tišinu, a gusle su jecale opjevajući hrabrog Strahinjicu Bana.

Poslije ove pjesme Radoje umoli, da se malo odmori, a ja upotrijebim ovu zgodnu priliku, da od njega doznam što više o guslama, gudjenju uz njih i pjevanju uz gusle, koje dolazi u naročito pjevanje narodno.

— Eto, gospodine, otpoče Radoje, mi ovako na srijed doma, kraj ognjišta, na kome bukt vatra, iskupimo se sva domaća čeljad, te guslamo i pjevamo. Istina pjesme uz gusle najčešće se pjevaju o slavi, svadbi, gozbi, ali i u opšte u svakoj prilici, kada se iskupimo ovako bilo u kući, bilo ma gdje, gdje se iskupi poviše naroda.

— Gusle su glasnici naše stare slave, one su tumači svijlu bolova. Pri zvučima njihovim niče u duši misao, od nje tek radjaju se junačka djela. One opijaju i po-

strekuju. One su nam bile i otac, i majka, one su nam bile više nego i mi sami.

Guslama začínjavamo svu gorčinu mučnoga života svoga: pjesmom i guslama, koje odjekuju s kraja na kraj ovih naših krševitih planina i lijevih gora. Guslama opjevamo u pjesmi svoje vrline i svoje poroke, svoje težnje, svoje osjećaje, pretrpljene muke i bolove. Mi nemamo veće i prijatnije zabave nego guditi uz gusle i opjevati viteška djela svojih djedova i svojih starih.

Narod se kupi oko guslara, jer ga njegove pjesme upoznaju sa minulom slavom i veličinom starom; gusle ga potsećaju na mnoga slavna djela iz davnine. Gusle mu zbore najriječitije, najjasnije o krvavim megdanima, o boju Kosovskom, o divnoj ljubavi Jugovića majke, o sestričkoj ljubavi prema bratu, o bratovljevoj ljubavi prema sestri. . . . one mu griju dušu i srce, one mu stvaraju nov život i daju nove ideje i nove želje. Svoj spomen sačuvali smo u svojoj pjesmi i guslama, koje nam kroz duga vremena, puna teških iskušenja, živo budiše svijest i negovahu narodni osjećaj. Pored guslala slušali smo svoju slavnu prošlost, gusle su nas krijeplile u najtežim prilikama. Gusle su nam očuvale divan spomen o Kraljeviću Marku, našem najvećem legendarnom junaku, za koga nema primjera, da je narod u pjesmi ikoga toliko uzdigao, junaštvo mu, pravdu i slavu opjevao. Narodna muza uz zvuke guslala kroz usta guslarova opjevala je i proslavila ovog narodnog ljubimca zvučnom lirom i naslikala živim bojama svoje fantazije.

Glas guslala razliježe se po svima krajevima. Djeca se uče da pjevaju i

Posljedice neograničenog podmorničkog rata.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“). Berlin, 9. marta.

„Rotterdam Maasbode“: Kad bi se potapljanje brodova nastavilo samo u onoj mjeri, kako je to bio slučaj od oktobra 1916. — a vjerovatno je, da će se prema ovogodišnjoj februarskoj statistici u ogromnoj mjeri povećati — onda bi se godišnje poplopo 4 do 4 1/2 po milijuna tona. Sva brodogradilišta na svijetu, izuzevši Njemačku, ne mogu i pored najvećeg napora da izgrade u godini dana više od 2 milijuna tona novih brodova. Šta ova statistika znači, ne treba spominjati.

Naoružanje trgovinskih brodova. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“). Rotterdam, 9. marta.

„New-York Herald“ javlja iz Washingtona: Opšte se govori, da će ministar pravde Gregori izvijestiti predsjednika Wilsona, da njemu pripada pravo da naoruža trgovinske brodove.

Engleska rekvizicija brodova. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“). Budimpešta, 9. marta.

„Pester Lloyd“ ima iz Haaga ovu brzojavnu vijest: Do sada se rekvizicija britanskih brodova nije odnosila i na brodove, koji putuju za Australiju i Novi Seeland, jer ti brodovi zbog dalekog puta nisu uzimati u obzir za tlesni saobraćaj. Sad je engleska vlada uslijed sve većeg pritiska podmorskog rata naredila, da i svi oni brodovi, koji održavaju vezu sa pristaništima, koja leže izvan britanskih voda, podleže u buduće rekviziciji.

Dalja ograničenja u Francuskoj. (Naročiti brzojav „Beograd. Novina“). Zeneva, 9. marta.

Zbog navodno predvidljive slabe žetve u 1917. god. mora se potrošnja hrane u Francuskoj ograničiti za daljih 64-38%.

Šta pričaju „gosti“ jedne podmornice. Kb. Kopenhagen, 9. marta.

Prije nekoliko dana vratila se jedna njemačka podmornica u svoje poznato pristanište, na kojoj je bila posada sa broda „Stortkog“, koji je potopljen 7. februara. Od ove posade su odvedeni u njemačke zarobljeničke logore jedan Englez i trojica Rusa, dok su podanici neutralnih država, i to 5 Danaca i 10 Norvežana pušteni u domovinu, pa su danas prispijeli ovamo. Ovi su mornari jednom saradniku ovdašnjeg lista „Politiken“ ispričali svoje doživljaje na podmornici, na kojoj su proveli tri nedjelje, to jeste od kada im je brod torpediran, pa sve dok se nije vratio u Njemačku. Oni vele, da je komandant podmornice bio vrlo ljubazan, a da se i ostala posada prijateljski ophodila sa „gostima“, sa kojima su Nijemci bratski dijelili svoju hranu. Za vrijeme njihovog boravka na brodu torpedovana su tri broda, i to dva broda od po 6000 i jedan od 3000 tona. Podmornicu je često gonio jedan engleski razarač. Jedan naoružani engleski trgovački brod potopljen je jednim jedinim metkom, prije nego što su njegovi topovi bili spremni za paljbu. Tek pošto je potrošila sve namirnice i municiju, podmornica se vratila u Njemačku.

Kude uz gusle, još kao čobančad kod ovaca, naročito u duge zimске večeri kraj ognjišta i u opšte na dokolici. A ostarieli i osijedeli starci uznose se mislima u prošlost, sjećaju se svojih junačkih djela, sjećaju se drugova svojih, sa kojima su odnosili pobjede i grabili slave.

Radoje se bio zanio jednom čudnom egzotazom, jednim čudnim osjećajem, koje čovjek može da razumije samo onda, kada ga sluša.

Ja ga prekidoh sa pitanjem: — Od čega se, Boga Vam, Radoje, prave gusle, i možete li mi reći što više o njima samima jer me interesuje i ovo pitanje.

— Javor i bor daju najbolje gradivo za gusle, odgovori mi odmah Radoje:

— Pjevači obično grade sami gusle. Gusle su obično jednake i u obliku i u kroju, bar u našem kraju. Razlika može biti samo u veličini i vještini izrade. Stavljene su iz dva djela: gornjeg, koji je izdubljen i zove se „kusalo“ i donjeg, koje se zove „drška“ ili „rep“. Po kusalu je zategnuta potanka kožica obično zečja, jagjeća ili svinjska, sa 5-8 rupa na aredini, koje stoje u nakrst. Više tih rupa je „koblica“ ili „konjice“ koji je uvijek od drveta, preko koga ide struna od konjske dlake, do klina, koji je na guslarnu ista što i klin na „čemanetu“. Duzina gusala, mora uvijek odgovarati dužini drške od gusala do klina ako se hoće, da gusle budu dobre i valjane.

Primijetih, da ostali jedva čekaju, da Radoje zagnu, te prekidoh dalji razgovor

Amerika i središnje vlasti.

Austro-Ugarski odgovor Americi. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“). Budimpešta, 9. marta.

„Pester Lloyd“ javlja iz Haaga: Neutralna štampa smatra austro-ugarsku notu Americi kao jedno učtivo odbijanje. Ali se ne vjeruje, da će odmah doći do stvarne odluke.

Držanje washingtonskog kabineta. Kb. Rotterdam, 9. marta.

Prema saopštenju „Nieuwe Courant“ javlja „Times“ iz Washingtona od 6. o. m.: Polovina washingtonskog kabineta je istog mišljenja kao i većina pravnika u Washingtonu i New-Yorku, da opredjeljenja iz godine 1819. gube svoju važnost. Upozoruje se na to, da se staro zakonodavstvo odnosi na zastarjele prilike i da ne mogu smetati jednoj politici, koja mora da računa sa svim drugim prilikama.

Protiv punomoćja Wilsona. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“). Rotterdam, 9. marta.

Londonski „Morning post“ javlja iz New-Yorka: Preko dvadeset američkih senatora je izjavilo, i ako odobravaju Wilsonov postupak u sukobu sa Njemačkom, da su načelno protivni, da se Wilsonu izda neograničeno punomoćje i da će pri tome ostati.

Svojeručno pismo kralja Alfonsa Wilsonu. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“). Zriřich, 9. marta.

Po vijestima iz Madrida, poslanik Gerard je pomio sobom jedno svojeručno pismo kralja Alfonsa Wilsonu.

Tobožnji napad protiv Wilsona. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“). Berlin, 9. marta.

„Lokalanzeiger“ u se brzojavlja iz Zeneve: Kao što je već javljeno, po jednoj vijesti „Havasa“ iz New-Yorka uapšen je u jednoj gostionici jedan Nijemac po imenu Kolb, koji je priznao, da je šesnaest bombi, koje su u njegovoj sobi nadjeno, bilo određeno za napad protivu Wilsona. Iz njegovog priznanja se dalje vidi, da je on učestvovao u razaranju municionih radionica. Na osnovu jedne dostave uapšena su dva čovjeka, kojima imena policija još krije. Tiče se jedne razgranate zavjere u svrhu uništenja petroleumskih izvora u Tampico i radionica ratnog materijala u Sjedinjenim Državama.

Financijske mjere Sjedinjenih Država. (Naročiti brzojav „Beograd. Novina“). Berlin, 9. marta.

Da bi se državnoj blagajnici stavile na raspoloženje potrebne svote, riješio je, po jednom brzojavu iz Washingtona, ministar financije da izda 3% blagajničke bonove u iznosu od 150 milijuna dolara. Isplata ovih bonova se ima izvršiti u roku od godine dana iz prinosa poreze na prihod.

Podstrekači rata na djelu. (Naročiti brzojav „Beograd. Novina“). Zeneva, 9. marta.

U šovinističkoj američkoj štampi traju, kako „Matin“ javlja, grdnje protivu opozicionih senatora država Californije, Missourija, Jowa, Nebreska, North-Dakota i Mississippi. Njih nazivaju „bijednim Prusima“, te „ljudima okamenjena srca“.

sa Radojem, pošto sam uvidio, da je sve što je imao i sam mi već kazao.

— Dede Radoje, onu „varošku“, što uvijek plaćemo, kad je pjevaš, zamoli Radoja moj prvi poznanik, golobrati, dječko, koji me je dočekao. Ja se zainteresovah šta li će to Radoje pjevati „varoški“ i obratih i sam svu svoju pažnju.

Radoje se nakašlja i otpoče jednu pjesmu, koja izgledaše da nije epska, a u kojoj se opjeva na tragičan način guslareva smrt.

Svi slušahu pjesmu sa napregnutim sluhom, a i ja sam začudjen, odakle je ovaj narodni guslar naučio, da gudi i ovu lijepu, po svoji prilici umjetničku pjesmu, jedva sam čekao, da je dovrši, pa da ga pitam.

Radoje je pjevao zanosno, umjetnički. Izgledalo mi, da vidim tamo daleko, kako sunce zalazi na zahodu, kako divnim sjajem trepeću suze tužne raje. Kako se grud jednog stinika kidaju strahovitim bijesom.

Ja sam gledao guslareve muke, blijeđilo na njegovom licu, drhtanje snažne ruke. Ja sam gledao pravog u istini guslara, koji suze lije, pjevajući ovu pjesmu, podiže drhtavu ruku s gudalom i opet je spušta. Radoje nije svirao, on je samo pjevao, ali je pjevao tako, da su i njemu samom tekste suze niz lice. Guslar umire od unutrašnje tuđe, od bola, od prevelikog ponosa... Ali kad je Radoje cjeļivanjem dao najveći značaj guslama, i moje se oči napuniše suzama.

Kad Radoje završi pjesmu svi odahnuto, jer nam izgledaše, da gledamo — smrt starca guslara, koji je malo čas samo pred nama izdano.

Upitam Radoja otkud zna ovu pjesmu. On se smjehaše i odgovori mi: — Ne znam, da gudin uz gusle ovu pjesmu, ali je sam volim pjevati, jer ona pjeva o guslama, o guslaru, o ljubavi njegovoj prema guslama, prema svojoj otadžbini i ja je ovako otpjevam bez gudenja, po koji put, kad ovi naši navale na mene. Inače ovakve pjesme ne znam pjevati uz gusle.

Ni sam nijesam mogao doznati poslije mog višeg razbranja, da li se u opšte ovakve pjesme mogu pjevati uz gusle. Koliko sam ja doznao, ne pjevaju se, već čisto samo narodne epske pjesme. Ovu pjesmu izgleda da je sam Radoje naučio da pjeva, zato što mu se dopada što opjeva — gusle, koje on opet tjesno voli.

Ponuda zajma Wilsonu. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“). Zriřich, 9. marta.

Prema jednoj vijesti iz Washingtona, ponudile su banke predsjedniku Wilsonu beskamatni zajam od pet milijardi maraka.

Kitaj.

Držanje Kitaja. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“). Zeneva, 9. marta.

Iz brzojava, koji su iz Pekinga stigli, vidi se, da je ministar predsjednik računao na jaku diplomatsku potporu kad je šefa doveo pred tajno svršeni čin i od njega prikrivao važne pregovore u spoljnim stvarima. Da li će svemu ovome biti posljedica ministarske krize ili kriza predsjedništva, o tome brzojav ništa ne govori.

Njemačko-kitajski odnosi. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“). Frankfurt, 9. marta.

„Frankfurter Zeitung“ javlja, da je Njemačka već u jeseni 1916. predložila Kitaju poček na isplatu odštete za bokserski rat, što sporazum Kitaju tek sada nudi naravno ako prekine diplomatske odnose sa Njemačkom. Da je su Austro-Ugarska i Njemačka već 1914. dozvolile povišenje kitajske carine. — Kako „Lokalanzeiger“ saznaje, izvijestilo je kitajsko poslanstvo ovih dana svoju vladu o pravom vojničkom, mornarskom i privrednom položaju Njemačke. Ima naude, da će ovi podaci zajedno sa nastojanjem njemačkog poslanika u Pekingu biti kadri, da kinesku vladu odvrate od popuštanja sporazumnim silama, te da tako Kitaj i dalje ustraje u svojoj neutralnosti.

Agentura „Radio“ javlja iz Londona, da ovdje ne vjeruju vijestima, po kojima je kitajsko ministarstvo odlučilo prekinuti diplomatske odnose sa Njemačkom.

† Grof Zeppelin.

Gdje će biti sahranjen grof Zeppelin? Kb. Stuttgart, 9. marta.

Svoje posljednje počivalište nać će grof Zeppelin u Stuttgartu. Grad je stavio na raspoloženje jedan počasni grob.

Pomen grofu Zeppelinu. Kb. Berlin, 9. marta.

Zapovjedajući general njemačke vazdušne flotile, pl. Höppler, izdao je povodom smrti grofa Zeppelina ovakvu naredbu: Zeppelin je umro! Sa svijetom se oprosto jedan stvaralački duh. On je san naših vremena pretvorio u oruđe. Do svoga posljednjeg daha radio je on za napredak njemačkoga carstva. Njegova djela ovjekovječiće njegovo ime više, nego li naše riječi.

Glasovi štampe. (Naročiti brzojav „Beograd. Novina“). Berlin, 9. marta.

Cijela njemačka štampa posvećuje grofu Zeppelinu srdačne nekrologe. Opisuju se opširno njegov život i odaje se priznanje zaslužnom radu njemačkog osvajača vazduha. U toplini tona u kojemu se govori o njemu, ogleda se, koliko je pokojnik bio omiljen. Umro je u „West-Sanatorlium“ u Charlottenburgu. Tamo se grof Zeppelin oporavljao od posljedice jedne ranije preležane dizenterije. Najzad se pokazalo, da je potrebna operacija u crijevima, koja je sretno ispala.

Kad Radoje završi pjesmu svi odahnuto, jer nam izgledaše, da gledamo — smrt starca guslara, koji je malo čas samo pred nama izdano.

Upitam Radoja otkud zna ovu pjesmu. On se smjehaše i odgovori mi: — Ne znam, da gudin uz gusle ovu pjesmu, ali je sam volim pjevati, jer ona pjeva o guslama, o guslaru, o ljubavi njegovoj prema guslama, prema svojoj otadžbini i ja je ovako otpjevam bez gudenja, po koji put, kad ovi naši navale na mene. Inače ovakve pjesme ne znam pjevati uz gusle.

Ni sam nijesam mogao doznati poslije mog višeg razbranja, da li se u opšte ovakve pjesme mogu pjevati uz gusle. Koliko sam ja doznao, ne pjevaju se, već čisto samo narodne epske pjesme. Ovu pjesmu izgleda da je sam Radoje naučio da pjeva, zato što mu se dopada što opjeva — gusle, koje on opet tjesno voli.

Epska pjesma je jedino tjesno povezana uz gusle, da se bez ovih ne može, tako reći ni zamisliti. Primijetio sam, da ni drugi pjevači ni Radoje ne umiju, da recituju i iskažu bez gusala, ma koju od najpoznatijih svojih pjesama, koju pjevaju uz gusle, pa sam video kako i na taj način muku muči, kako nateže sa stihovima, kako se riječi gomilaju bez harmonije, a mnogima je to i sasvim nemoguće. Jednu pjesmu Radoje je recitovao „varošku“, koja i inače nije namijenjena za pjevanje uz gusle.

Razbirajući dalje, doznao sam, da su pjevači uz gusle u opšte vrlo bistri i neobično pamtljivi ljudi. Pravome pjevaču je dovoljno, da samo jedan put čuje pjesmu, pa je u stanju odmah, da je i sam otpjeva.

Nešto što je interesantno, rijetko je naći guslara pismena. Guslari su svi skromni. Mnogi vele za se, kako on i nije pjevač, nego po kadkad pjeva samo u dokolici.

Navališe svi na Radoja, da otpjeva još jednu, pa da se ide spavati. Za vrijeme dok sam ja sa mojim čičom prijatno večerao, Radoje je pjevao jedan lijep „pripjevak“ pun šale.

Kad završi ovu pjesmu, ustade na noge, pokloni se svima, i reče: Na zdravlje vi pjesma i veselje.

I ostali svi ustadoše te i ja se digoh, da ispratim Radoja, moga divnog guslara, od koga sam doznao mnogo što šta o guslama.

Duboko je već bila noć, kada sam se uvukao pod tople gabere.

San je navlačio postepeno trepavice na moje oči, a meni su zujale u ušima riječi Njegušove:

„Gdje se gusle u kući ne čuju, Tu je mrtva i kuća i duša!“

Nijesam davno zaspao zadovoljniji, nego te večeri. Bog sna polako je uljuljivao me u svoja krila, kada sam otišao sa ožarenim i nasmijanim licem...

No poslije se pojavije komplikacije a zatim još i zapaljenje pluća. Uslijed toga nije bio u stanju da primi hranu i dovoljnoj mjeri, što je znatno oslabilo bolesnika. Juče u podne grof se mirno preselio u vječnost u krugu svoje porodice: supruge, kćerke i zeta. Danas po podne biće posmrtna svečanost u sanatorijumu, poslije koje će se mrtvo tijelo prenijeti na saranu u Stuttgart. Zvaničnih izvjava saučešća bilo je do sada od strane pruskog parlamenta, kraljeva bavarskog i württembergskog, bavarskog parlamenta, predsjednika stuttgartarske opštine i komandanta vazdušnih vojnih snaga.

Borbe na zapadu.

Francusko mišljenje o njemačkom povlačenju. (Naročiti brzojav „Beograd. Novina“). Strassburg, 8. marta.

„Strassburger Post“ javlja iz Luga: Pariski dopisnik „Secola“ dovodi povlačenje Nijemaca u odsjeku Ancree u vezu sa vjerovatnim obrazovanjem njemačke vojske za manevarisanje. Da bi se ma na kojem dijelu fronta mogla preduzeti ofenziva, potrebno je skraćenje fronta. U ovom se slučaju tiče jednog opšteg, ali metodijskog povlačenja. Četvrti sporazum trebao bi da nadje načina da spriječi, da u ovom manevaru protivnik ne prodje onako olako i bez bola, kao na Ancree.

Engleska i kolonije.

Sjednica engleskog donjeg doma. Kb. London, 9. marta.

(Reuter). Sjednici donjeg doma nisu danas prisustvovali nacionaliste, jer su imali svoj stranački skup, na kome su imali da riješe o svome daljem držanju. Kako se čuje, oni će sutra doći u dom. U odgovoru na jedno pitanje je rekao Bonar Law, da on ne nalazi za umjesno, da produži jučerašnje pretresanje. Dom je zatim pristupio pretresu državnog računa.

Engleska ženska vojska. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“). Haag, 9. marta.

Engleski ministar vojni dobio je na poziv da se engleske žene prime raznih lakih službi iza fronta u Francuskoj, slični broj ponuda, mnogo više nego što se očekivalo. Ali se ipak izjavljuje, da će se i dalje vrlo rado primati, jer će se veliki broj vojnika, koji je danas zaposlen u kancelarijama i etapama, moći uputiti na front.

Rusija.

O borbama na ruskom frontu. (Naročiti brzojav „Beograd. Novina“). Stockholm, 9. marta.

U Kiewu izlazeći ruski list „Armeeboote“ piše: U Volinji je djelatnost austro-ugarsko-njemačkih letilica vrlo živahna. One su izbacile mnogobrojne bombe. Na Stochodu upravljali su letaći njemačkom teškom artilerijom, čiji su metci pogodili naše skrivene ušabene položaje. U noći je neprijatelj sa kemičkim bombama bombardovao šum, koja je bila zaposjednuta od naših četa. Rusi su odmah upotrijebili maske protiv plinova. U tri sata u noći slijedio je jedan snažni obliak od plinova, koji je prouzročio uzbunu. Sjevero od Skrobowe — nastavlja isti ruski list — otvorio je neprijateljsko topništvo sistematsku vatru protiv naših rovova. Južno od Brzezanya otvorio je neprijatelj neočekivano vatru minama. Na Bistrici, južno od Jezupola, napao je neprijatelj sa više četa i nadvladao naše prednje straže. Naše su čete morale na

Borbe na sjevernom frontu.

Njemački vazdušni napad na ruske položaje kod Suline. Službeni njemački izvještaj. Kb. Berlin, 9. marta.

Wolffov ured javlja: Njemačke su letilice 6. marta napale pristanišna postrojenja i ruske položaje kod Suline, te s uspjehom izbacile u njih bombe. Sve su se letilice u prvoj odbrambenoj vatri neoštećene povratile.

Rat u Rumunjskoj.

Stanje u Jašu. (Naročiti brzojav „Beograd. Novina“). Karlsruhe, 9. marta.

„Badische Presse“ javlja iz Zürichu: „Neue Zürcher Zeitung“ ima ovaj izvještaj iz Jaša: Da bi se stanovništvu Moldavije zbog trajne nestašice životnih namirnica što je moguće više pritekli u pomoć, ruska vada je poslala u Jaš jednu komisiju, koja ima da se brine o mjerama, kojima bi se nevolja u narodu mogla ublažiti. U te mjere dolazi na prvom mjestu organizacije poljoprivrednih radova, da bi se osigurala iduća žetva. Pod sadanjim okolnostima ti radovi vrlo sporo napreduju, tako da se strahuje, da će iduća godina biti u pravom smislu gladna godina.

to odstupiti na istočnu obalu. Kod Stanislava započeo je napad jedne neprijateljske izvidničke čete. Kod Bohodczanya zaposjele su — svršava ruski list — neprijateljske (t. j. austro-ugarske i njemačke čete) dijelove naših prednjih rovova. Vrijeme je sada znatno blaže.

Vrijenje medju petrogradskim radništvom. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“). Zürich, 9. marta.

Milanski „Corriere della Scra“ donosi brzojav svoga petrogradskog dopisnika, u kome se javlja, da su sve tvornice u Petrogradu zatvorene i da radničke poruke, koje neprestano prolaze ulicama, rastjeruje policija.

Apšenja u Finskoj zbog veteizdaje. (Naročiti brzojav „Beograd. Novina“). Berlin, 9. marta.

„Utro Rossij“ javlja, da su istražni sudija Mahkovejč i prokurista Gronow otvorili zbog veteizdaje istragu protiv raznih političkih organizacija u Finskoj. Do sad je već uapšeno preko 100 lica.

Zabrana jednog poljskog lista u Rusiji. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“). Berlin, 9. marta.

Poljski list „Kurjer Nowy“ — kako „Utro Rossij“ javlja, cenzura je zabranila, jer se jedan list na poljskom jeziku iz načelnih razloga ne želi. „Rječ“ javlja, da je nad moskovskim listovima, koji su do sad bili slobodni, zavedena preventivna cenzura.

Austro-Ugarska.

Posjeta neutralnih novinara u Crnoj Gori i Arbaniji. Kb. Cetinje, 9. marta.

Vrhovno vojno zapovjedništvo je pozvalo predstavnike velikih listova neutralnih država, da posjete Crnu Goru i Arbaniju, da se upoznaju sa društvenim i vojničkim uređajima tih zemalja, koje stoje pod vojničkom upravom. Ovome društvu se pridružio Max Müller, urednik „München-Augsburger Abendzeitung“-a.

Njemačka.

Skrb njemačkoga nasljednika prijestolja za ranjenike. Kb. Berlin, 9. marta.

Jedan očevidac je saopštio Wolffovom uredu: Prijestolonasljednik, koji je nedavno proveo nekoliko dana u prijestolnici, pa se poslije tog bavljenja vratio na front, koristio se svojom posjetom prijestolnice, da pohodi pričuvenu bolnicu, koja je smještena u prostorijama domobranske časničke kasine, i da u njoj naročito posjeti ranjenike i bolesnike svoje armije. U pratnji svoje supruge je prijestolonasljednik neočekivano došao u bolnicu i uputio se pravo u dvoranu, u kojoj su smješteni vojnici njegove vojske. Prijestolonasljednik je išao od postelje do postelje i ljubavno se razgovarao sa svakim pojednim borcem sa Verduna. Svi su oni svoja vrhovnog zapovjednika radošno pozdravljali. Većini od njih je prijestolonasljednik lično predao željezni krst, a njegovu supruga je svakome predala po jednu stvarčicu radi uspomene. Poslije bavljenja od pola sata prijestolonasljednik je otišao iz bolnice ispraćen oduševljeno.

Borbe na sjevernom frontu.

Njemački vazdušni napad na ruske položaje kod Suline. Službeni njemački izvještaj. Kb. Berlin, 9. marta.

Wolffov ured javlja: Njemačke su letilice 6. marta napale pristanišna postrojenja i ruske položaje kod Suline, te s uspjehom izbacile u njih bombe. Sve su se letilice u prvoj odbrambenoj vatri neoštećene povratile.

Rat u Rumunjskoj.

Stanje u Jašu. (Naročiti brzojav „Beograd. Novina“). Karlsruhe, 9. marta.

„Badische Presse“ javlja iz Zürichu: „Neue Zürcher Zeitung“ ima ovaj izvještaj iz Jaša: Da bi se stanovništvu Moldavije zbog trajne nestašice životnih namirnica što je moguće više pritekli u pomoć, ruska vada je poslala u Jaš jednu komisiju, koja ima da se brine o mjerama, kojima bi se nevolja u narodu mogla ublažiti. U te mjere dolazi na prvom mjestu organizacije poljoprivrednih radova, da bi se osigurala iduća žetva. Pod sadanjim okolnostima ti radovi vrlo sporo napreduju, tako da se strahuje, da će iduća godina biti u pravom smislu gladna godina.

Neraspoloženje između rumunjske i ruske vlade.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).
Berlin, 9. marta.

„Independance Roumaine“ objavljuje sljedeću važnu izjavu: Ni u kom se slučaju vlada neće preseliti u Rusiju, bar sve dotle, dok i najmanje Rumunji bude od neprijatelja pošteđeno. Ponovo se govori o sve zaoštrijenem neraspoloženju između rumunjske i ruske vlade.

Borbe u Mačedoniji.

Očajno stanje Sarraillove vojske.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“).

Berlin, 9. marta.

Major Morath opisuje očajno stanje Sarraillove vojske, kojoj više i ne pripada strategijski uticaj na Balkanu, a izgleda da osjeća opasnost, koja joj prijeti od mržnje Grčke. Rđljivo vrijeme sprječava ratovanje na mačedonskom frontu. U prošlog godini je Sarraill, kao što je u Dillon u donjem domu naveo, imao 60.000 od malarije i srđobolje oboljelih vojnika. Sad su zdravstvene prilike još gore.

Grčka i sporazumne sile.

Stanje u Grčkoj.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“).

Rotterdam, 9. marta.

Iz Atene se javlja: Ministar spolnih poslova je saopštio francuskom poslaniku, da se produžuje istraga zbog uvreda, koje je štampa nanijela četvornom sporazumu, čim se izrekne presuda nad okrivljenima, ona će se staviti do znanja francuskom poslaniku. — Grčka vlada je izdala zakon, kojim se određuju kazne za napade štampe protivu ratujućih država, kao i za rasprostriranje neutajitih vijesti, kojima bi se odnosi Grčke prema inostranstvu mogle pomutiti.

Najnovije brzojavne vijesti.

Spijunaža u Švicarskoj.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).

Strassburg, 9. marta.

„Strassburger Post“ javlja sa švajcarske granice: Danas se sastaje u Baselu savezni krivični sud, da presudi po nekolicini novih špijunskih djela. Pred sudom će odgovarati razni članovi elitskih društava, među njima i predsjednik, zbog dostavljanja vijesti i obavještenja Francuskoj. U švajcarskoj je od januara bilo ukupno šesnaest novih špijunskih slučajeva.

Grad i okolica.

† Djoka Dobrivojević.

Kao što smo javili, prije mjesec dana, 3. februara ove godine, umro je daleko od svoje porodice Djoka Dobrivojević, bivši pravnik.

Pok. Dobrivojević pripadao je onom kolu m. adnjih ljudi, koji se uvijek odlikovao radom i voljom za sve ono, što je dobro i plemenito. Bio je jedan od najoojlih mladih srpskih stenografa, među kojima je uživao lijep glas. Bio je jedno vrijeme i činovnik beogradske poštošta. Iskren i dobar drug, nježan sin i brat, uživao je simpatije i svoje porodice i svojih prijatelja i drugova. Njegova prerana smrt ožaloštila je sve krugove njegovih prijatelja i poznanika, koji će iskreno žaliti i dugo se sjećati jednog rijetkog svoga druga i prijatelja. Bog da ga prosti!

Steta od vode.

Povodom nastale jugovine snijeg je naglo počeo da se topi, te je nanio kvara ne samo mnogim i inače već povrijedjenim zgradama, već i nekim fasadama, koje su počele da se troše. C. i k. vojni pozornici pristupili su odmah radu i uklonili trošne dijelove, a time i svaku opasnost, koju bi ovi mogli prouzrokovati.

Javna prodaja

Po odluci starateljskog suda izloziće se javnoj prodaji zaostavština pok. Ane Franković na dan 20. marta 1917 u njenome stanu u ulici Sabornoj br. 48. Prodaja će početi u 9 sati prije podne.

Pozivaju se kupci da na ovu prodaju dodju.

Traže se:

Niže imenovana lica umoljavaju se, da se javi lično ili da pošlju tačnu adresu gdje se nalaze:

I. Gospodinu Nikoli Čolakoviću, učitelju, Beograd, Kralja Milutina ul. 18.

Učiteljici i učitelju: Vitomir Gajić iz Brestovika, Vasilije Vukomanović iz Vrčina, Jelena Urošević iz Vrčina, Stanka Kondić iz Niša i Marija Kneževića učiteljica u penziji sa Čukarice.

II. Gospodinu Bogdanu Jakšiću, potpredsjedniku odbora Crvenoga Krsta u Kruševcu, Poštanska ulica 6.

G-dja Mileva Popović iz Ražnja. Porodice: Dragoslava Obradovića, činov. Ražnja, Dušana Jovana Vasića satjera. Majka Milivoja L. Boškovića, abs. maturanta.

Kretanje stanovništva.

Izvještaj prijavnog ureda od 9. marta: Prijavljeno 65, objavljeno 29, preseljenja 32; u hotelima prijavljeno 77, objavljeno 83; ostalo u hotelima prijavljenih stranaca 173.

Iza kulisa.

Anegdote i šale iz pozorišnog života.

I.

„Sasvim sami“. — „Desno!-Lijevo!“. — Beckmannov san. — Radikalno rješenje pitanja o obući. — 10% za ukradjeni bundu. — Skupo plaćen uspjeh. — Sa pozornice u manastir. — Oglas u pozorišnom prikazu. — Cenzor i „viši slojevi“.

Jednom je čuveni njemački glumac Helmerston igrao u jednoj premijeri, koja je bila sve drugo, samo ne uspjela i zanimljiva; poslije drugog čina najveći dio slušaoaca napusti dvoranu i ode kući, a i ne sačekavši kraj komada. Kada je otpočeo treći čin, Helmerston i njegova partnerka su igrali „pointu“ cijeloga komada, veliku ljubavnu scenu, gotovo pred praznom kućom. Kada ga je partnerka prema ulazi zapitala šapatom: „Jesmo li sami?“, Helmerston baci pogled na ispražnjeni parter i sa tragikomničnim izrazom lica uzviknu: „Da, još malo, pa sa svim samim!“.

U svoje vrijeme veoma omiljeni i slavljeni glumac Hendrichs učestvovao je jednoga dana na glavnoj probi nekog klasičnog komada, za koji su bile određene neke izmjene i obnove u izvođenju i scenarii. Prema tim izmjenama na jednom mjestu komada isto tako poznati reditelj Düringer, koji je upravljao probom, upozori Hendrichsa: „G. Hendrichs, dakle vi nailazite iz sredine scene, idete do prve kulise desno i tamo umirete!“, „Hendrichs, kao i svaka glumačka veličina individualistička (čitaj: tvrdoglava) priroda do sitnica odgovori mirno: 25 godina ja igram ovaj komad i uvijek sam umirao lijevo, pa ću i sutra umrijeti lijevo!“ — „G. Hendrichs, nemojte zaboravljati, da sam reditelj!“, — „G. reditelju, nemojte zaboravljati, da sam ja Hermann Hendrichs!“ Na to reditelj Düringer planu i uzviknu: „Kad vam ja kažem, imate da umrete desno!“ — „A ja vam opet velim da ću umrijeti lijevo!“ — „Desno, g. Hendrichs!“ — „Lijevo, g. reditelju!“ Tako je to išlo još nekoliko minuta. Düringer bi, gušeći se od ljutine, vikao: „Desno!“, a Hendrichs bi mu svaki put mirno i „bez sekiracije“ odgovorio: „Lijevo“. Izlišno je reći da je Hendrichs sutra dan na predstavi „po novoj inscenaciji“ razumije se, kao i 25 godina dotle, „umro“ lijevo.

Proslavljeni komičar Beckmann sjedio je jedared u kafani sa kolegama, od kojih ga neki, po imenu Pohl, stade gnjaviti, tražeći od njega, da ispriča kakav svoj „vic“. Beckmann se dugo otmario, no kada mu je kolega već i suviše dosadivao, počeo svečanim glasom:

„Gospodo, onomad sam snio sljedeće: Bio sam umro, lijepo sahranjen (uz vrlo osrednje učešće prijatelja i poštovaoca, kako sam sa žaljenjem utvrdio), pa sam odletio na rajске kapije. Zakučah, na što Sv. Petar odmah otvori kapiju, pitajući me, šta hoću.

— Hoću u raj, velim ja.

— Lijepo, pa ko ste vi, pita me Sv. Petar.

— Beckmann, glumac, sa toga i toga pozorišta, imam ta i ta odličja, medalje, pohvalnice, zlatne, srebrne i druge vijence, počeh ja ređati.

Sv. Apostol slegnu ramenima:

— Sažaljevam slučaj, ali glumce u opšte ne smijem pustiti u raj.

Na te riječi Sv. Petar opet zatvori kapiju i ostavi me pred njom.

Šta da se radi? Tužan i neveselo vratih se u grob. Ležim ja tako nekoliko dana, kada nekako saznadoh, da je i kolega Pohl umro, a da je na moje čuđenje primljen u raj.

Ozlojedjen na tu nepravdu, ustadoh još jednom iz groba, odoh pred rajsku kapiju. Opet zakučah i opet izidje Sv. Petar. Ja mu se požalih, kako je mene odbio kao glumca, a da je primio g. Pohla.

— Pohl, začudi se apostol, koji je taj Pohl?“

— Pa moj kolega Pohl, glumac kao god i ja!“

— Dragi moj, „reče Sv. Petar i potapša me po ramenu, „umirite se, Pohl čijeloga svoga života nije bio nikakav glumac“.

Nije nam poznato, je li poslije g. Pohl navaljivao na Beckmanna, da priča još i druge viceve...

„Gospodine direktore“, zapita reditelj u jednom palanačkom pozorištu upravnik, „kakvu ćemo obuću nositi u ovom komadu?“

„Pa čovječe Božji, koliko sam vam puta već kazao! Kad god komad igra u vremenu prije Hristovog rođenja: nanule, opanke, sandale ili što slično, a kad god igra u vremenu poslije Hristovog rođenja — običnu današnju obuću, šta ko ima, samo, po mogućstvu, ne suviše poderanu!“

Jednoga dana direktor jednoga ruskog malovaroškog pozorišta objavi preko novina, da će za tu i tu predstavu cijene biti za 10% više, ne dajući za to nikakvih bližih razloga i objašnjenja. Palanačnik, koji su inače u to vrijeme prilično bili zanezarili svoje pozorište, pohnitali su svi, da

sebi još dva-tri dana osiguraju mjesta, misleći, da će na toj predstavi biti „nečeg neočekivanog“. I gle, još prije otvaranja kase pred samu predstavu, sve su karte bile rasprodane. Na svoje čuđenje, palanačnik ne mogadohu opaziti baš ništa, što bi opravdalo povišavanje cijene, ali je zato poslije predstave umjesni direktor dao svakom, koji je to htio znati, sljedeće objašnjenje:

„Prije neki dan desio se u pozorištu vrlo nezgodan slučaj. Dok je garderobarka bila zadrijemala, urukao se nepoznat kradljivac u garderobu i ukrao je jednu skupocjenu bundu. Naravno, da moram i da hoću da nadoknadim sopstveniku štetu, pa sam pri tome računao, da će me u tome pomoći moja vjerna publika. Kao što vidim, nijesam se prevario“, završi on, zadovoljno trljajući ruke.

Jednoga dana pozorišni kritičar jednog velikog petrogradskog poznatog lista pohvali u kafani čuvenog ruskog glumca Lentovskog za sjajni uspjeh, što ga je bio postigao na jednoj premijeri.

„Skupo plaćen uspjeh“, procijedi zlovoljno kroz zube Lentovskij.

„Zbog čega skupo plaćen uspjeh“, zapita kritičar.

„E, dragi moj prijatelju, da znate kako je meni. Totalno sam propao, jedva idem. Kao što vam je poznato, vrhunac komada jeste momenat, kada ja ono u šumi padam u provalju. Vještina i prirodnost, kojom ja izvodim to „stropoštanje“, mnogo su pridonijeli mome uspjehu. Ali treba da znate, da sam po cijelom tijelu prepun modrica, ogrebotina i rana. Ja sam se spremao za dobrog glumca, a ne za akrobata. Još deset „vanredno uspjelih“ izvođenja toga komada „pred punom kućom“, a ja ću biti u grobu!“

Duh XVII. vijeka odveo je i mnoge slavne španske glumce u kaludjere. Sebastian del Prado, jedan od najboljih španskih glumaca svijua vremena, a uz to još i jedan od najljepših ljudi svoga vremena u Madridu, otišao je još kao srazmjerno mlad čovjek u kaludjere.

Clara Camacho, čuvena junakinja Calderonovih „Hrišćanskih Tragedija“ obuzeta je prilikom predstavljanja nekog „Autodafe“ tolikim vjerskim oduševljenjem, da je toga časa riješila, da se odrekne svijetu zadovoljstava ovoga života. Bila je čuvena jeopitica, a bilo joj je tek 23 godine. Predstava još nije bila završena, kada ona za vrijeme odmora iznenada izleti na pozornicu, zdera sa sebe svoj dragocjeni nakit, bači ga medj publiku i uzviknu: „Odričem se vječitih laži ovoga svijeta i dvostruke laži pozorišta“.

U jednom većem američkom gradu davala se „Gospodja s Kamelijama“. Pozorišni kritičar jednog velikog i inače ozbiljnog lista, — u Americi ništa nije isključeno, — završio je svoj prikaz riječima: „U posljednjem činu umire Magueritte-a Gauthier od sušice. To je za žaljenje, ali do toga ne bi došlo, da je ta dama blagovremeno počela da pije Thompsonov sirup, najnoviji preparat, cijena od flaše 1 dolar, može se dobiti i t. d....“

Nije nam poznato, je li taj kritičar štampao i tarifu za zgodno oglašavanje u pojedinim pozorišnim kritikama. Jakkako! „Business is business“ (Posao je posao“).

U vremenu, kada je u Francuskoj još postojala cenzura (u mirno doba, razumije se), podnijet je jednom na odobrenje neki komad, u kojemu n ka go p d a iz visokog društva u jednoj sceni govori svome ljubavniku „ti“. Cenzor je naredio, da se izmijeni to mjesto, stavivši sljedeću primjedbu: „U našem visokom društvu gospodje nikada svojim ljubavnicima ne govore „ti“!“

Narodna privreda.

Nove najviše cijene raznom brašnu i raznom hljebu u Varšavi.

Na osnovu naredbe ranijih naredaba izmijenio je varšavsko poštjersko predsjedništvo, u sporazumu sa gubernijom, policijsku naredbu od 9. oktobra 1915. i 30. avgusta 1916. u sljedećem, što odmah stupa na snagu:

Ukida se najviša cijena za razno brašno u velikoprodaji.

Utvrdjuju se sljedeće nove najviše cijene:

a) 1 poljska funta raznog brašna 0.25 maraka;

b) 1 poljska funta raznog hljeba 0.20 maraka.

Surogat hrane za svinje.

Potrebna štednje sa krumpirom, kukuruzom i drugim zemljaškim proizvodima, koje valja čuvati za ljudsku hranu, nalaze upotrebu surogata za prehranu svinja. Prema saopštenju iz trgovačke i obrtničke komore zagrebačke upozorena je sa strukovne strane austro-ugarska vojna uprava, da u rečenu svrhu može osobito doći u obzir bujad o-bična (Pteridium aquilinum). To je vrsta domaćeg paprata, koja kao korov raste na sjevernom Balkanu u velikoj mjeri po šumama i pašnjacima. Kao hrana služi samo korenje, koje je s'labo razgranjeno, te se naziva 20 do 25 centimetara ispod zemlje, a valja ga sabirati u jeseni, a naročito ranom proljeću prije nego što mladice proključaju. Korenjenje treba očistiti od zemlje, posušiti na vazu-duhu i pohraniti na suhom mjestu. Bu-

jad obično sadržava više škroba nego krumpir i uopšte raznih hranjivih tvari u razmjeru kako ih trebaju svinje. Poradi velike hranjivosti daje se odrasloj svinji u obrocima od najviše 2 kg. paprati. Svinje uspijevaju kod te hrane vrlo dobro.

Vojna uprava odredila je, da se momčad u svojoj dokolici, a to i oporavljenici bave sabiranjem tog dragocjenog korenja, te će u tu svrhu davati posebnu premiju.

Razne vijesti.

Pronalasci i pronalazači.

Barut. — Štampa. — Gromobran. — Rudarska lampa. — Lokomotiva. — Telefon. — Kardanska formula. — Grammov prsten.

Ima „pronalazača“, koje svijet slavi kao dobrotvore čovječanstva, ma da u stvari nisu ništa pronašli, već prosto na prosto sebi tudj pronalazak prisvojili, a ima ih i takvih, koji baš nemaju nakakvo pravo da nose ime pronalazača. Ima pronalazača, koji su proizveli preokret u čovječanskom društvu, a koji su stotinama godina stajali neupotrebljeni, te da poslije tog vremena iskrsnu kao neki sa svim nov pronalazak. Treba se samo sjetiti na barut, koji je Kitajcima bio poznat mnogo stotina godina ranije, nego što ga je „pronašao“ kaludjer Svarc. Pa i štampa je bila Kitajcima mnogo ranije poznata, nego šta ju je „izmislio“ Gutenberg. Sada toga imao je ovaj za suparnika Holandijanca Costera, koji se u isto vrijeme pojavio s tim „pronalaskom“. Ista svadja zbog prioriteta postoji između Franklina i Diviša zbog pronalaska „gromobrana“, ma da je po hijeroglifima utvrđeno, da su Misirci još 3000 godina prije njih upotrebljavali gromobrane. Rudarsku lampu izmislio je Stephenson oko polovine 18. vijeka, koju je na nekoliko godina docnije uveo u praksu Cartyle Speddington te time postao „pronalazač“ iste. Ali zato se Stephenson osvetio na svome zemljaku Trepithiku, koji je u stvari konstruisao lokomotivu, dok je on (Stephenson) zbirao samo koristi od nje, te na taj način postao „pronalazač“ lokomotive. Nijemac Filip Reis izmislio je telefon, a Amerikanac Bell samo ga je popravio, pa opet Amerikanci tvrde da ga je ovaj pronašao. Bivši profesor medicine u Bologni, Lardani, izmamio je od svoga zemljaka Tartaglija pravilo, koje je poslije prikazao svijetu kao svoje, te je i rad poznat kao „kardanska“ formula. Fizikar Pacinotti publikovao je u nekom palanačkom talijanskom listiću svoj princip o prsten, a Gramm je taj princip oprobao i docnije objelodanio kao svoj, te se isti i danas zove „Grammov prsten“.

Današnji Meksiko.

Obično se misli, da je Meksiko država, u kojoj vlada nered i u kojoj stranci nijesu sigurni za svoj život i svoje imanje, a to zato, što su unutrašnji nemiri posljednjih godina sprječavali normalan zadatak te zemlje. Do smrti staroga Porfirija Diaz-a, koji je kroz više decenija gvozdenom rukom upravljao, važila je zemlja skoro kao uzor-država, čija je privreda iz godine u godinu rasla i čije su finansije počivale na solidnoj podlozi. Današnji Meksiko je zemlja, koja već na osnovu svoga prirodnog bogatstva ima da očekuje veliku budućnost, čim se u njoj bude uveo mir i red, potreban za normalan razvitak. Meksiko je po prostiranju tri i po puta veći od njemačke carevine, ali je s'labo naseljen, jer na prostoru od 1,987,200 kvadratnih kilometara jedva ima 15.5 milijuna stanovnika, od kojih su po 1 milijuna stranci. Od stranaca su najvećama zastupljeni španjolci sa 30,000, gradjan Sjedinenih Država sa 20,000, Kitajci sa 13,000, Japanci sa 2,500, Englezi i Francuzi sa po 5000, Nijemci i Talijani sa po 4000, Turci sa 3000 i Arapi sa 1500 duša u raznim krajevima Meksika. Broj muških Meksikanaca iznosi nešto više od sedam milijuna i prilično se množi u normalnim prilikama. Meksikanska spoljna trgovina je u mirno doba vrlo znatna i aktivna, a to naravno da ide u prilog finansijama zemlje. Prosječan godišnji promet spoljne trgovine posljednjih godina iznosio je oko 500 milijuna pezosa (1 milijardu i 300 milijuna kruna). Od te sume dolaze 300 milijuna na izvoz i 200 milijuna na uvoz. Najveću trgovinu vodi Meksiko sa Sjedinenim sjeveroameričkim državama, a glavni izvozni artikli su minerali, ljena koža, grah, kaučuk, živa stoka, za-srebro, z.ato i bakar, zatim kava, neš-avčini i duvan. Prosječno doplove u meksikanska pristaništa godišnje oko 1800 brodova s teretom od 3.8 milijuna tona, dok za isto vrijeme iz njih otplove 1800 brodova s teretom od 3.9 milijuna tona. Zejeznica ima Meksiko 25,000 kilometara, teografskih linija 85,000, a telefonskih 47,000 kilometara. Finansije su prije bile dobro uređjene, a i su posljednjih godina zbog čestih promjena predsjednika republike poremećene. Po budžetu za računsku godinu 1914./1915. iznosili su prihodi 145, a rashodi 152 milijuna pezosa. Državni dug iznosio je 1913. godine oko 452 milijuna pezosa. Čim se zemlja oporavi od kritičnog stanja, prouzrokovanog čestim mijenjanjem državnog poglavara, ona će

u brzo pod mudrom upravom sadašnjeg predsjednika Carrana ze doći u bolji položaj, te će se za nju povratiti dobra vremena iz doba predsjednika Porfirija Diaz-a.

Posljednje brzojavne vijesti.

Maršal Conrad Hötendorfski o ratu i miru.

Kb. Beč, 9. marta.

„Neue Frei Presse“ objavljuje razgovor maršala Conrada Hötendorfskog sa zastupnikom „Associated Press“ Schreinerom. Conrad je izjavio, da je sporazum a'inio dvije teške pogriješke. Prva je pogriješka bila ta, što je vjerovao, da će se narodi Austro-Ugarske odreći jedni drugih, čim bukne rat. Druga je pogriješka bila ta, što je vjerovao, da usvojio ponudu središnjih vlad za mir, čitao zato, što je vjerovao da ove stoji pred privrednim i vojničkim slomom. Nikada nije učinjena veća pogriješka. Središnje vlasti podnijele su ponudu za mir, rukovodjene isključivo željom, da se učini jednom kraj ovom besmislenom klanju i rušenju kulture. Maršal je naglasio, da je žarka želja Njegovog Veličanstva, da se ovaj rat svrši, jer je u toku 32 mjeseca, provedenih na frontu, upoznao sve nevolje rata. U daljem toku razgovora izjavio je Conrad, da sporazum nema pravi sud o Austro-Ugarskoj. Mi nijesmo heterogeni konglomerat, čiji dijelovi teže da se odvoje, nego da u socijalnoj, privrednoj i političkoj zajednici žive kao jedna porodica u najboljem smislu te riječi. Stranočko-političke razmirice za vrijeme mira bile su čisto interne političke prirode. — Odnosno podmorničkog rata izjavio je barun Conrad, da je on potpuno pravdom sredstvo u borbi za opstanak. Rat bi bio već svršen, da se podmornički rat prije zapolčio. Mi nijesmo htjeli ovo sredstvo upotrijebiti zato, rekao je barun Conrad, što smo našim neprijateljima htjeli dati mogućnost, da dodju k svijesti. Ovu su mogućnost oni s preziranjem odbili. To mogu sada sami sebi da pred-bace.

Barun Conrad govorio je zatim o skladnom uzajamnom radu austro-ugarskih i njemačkih četa. Iskorišćenje modernih komunikacionih sredstava omogućuje u svako vrijeme uzajamni rad glavnih stožera saveznih središnjih vlasti, kojemu se ima zahvaliti najveći dio postignutih uspjeha. — Odnosno Rumunjske rekao je barun Conrad, da je rat vrlo loš posao za svakoga, naročito za onoga, koji je poludio. Položaj Rumunjske bio je sjajan sve do onoga časa, kada se riješila, da napadne Austro-Ugarsku. Njezini su državnici bili ubijedjeni, da mi stojimo pred slomom. Prevratili su se, pa svaki narod mora da promisli: da napad na središnje vlasti nije laka stvar, otkada je svaki vojniki središnjih vlasti od najvišeg do najnižeg uvjeren, da se moramo oduprijeti svakomu, ko nam hoće da otme i razdijeli našu domovinu.

Na kraju je barun Conrad naglasio, kako je duh austro-ugarske vojske najbolji što se da zamisliti, i kako dični vojnici upravo obožavaju svoga najvišega vojnog gospodara, koji im je svojom nježnom, simpatičnom prirodnom postao tako drag te koji je već kao nasljednik prijestola znao da snosi sav teret, koji je na se preduzeo zastupajući blagopokojnog cara i kralja Franju Josipa.

Conrad Hötendorfski nije htio da se upusti u čisto vojničku diskusiju, a također nije htio da se izjavi ni o položaju, kakav je nastao između Berlina i Washingtona.

Povratak carskih i kraljevskih su-pruga u Beč.

Kb. Beč, 9. marta.

Car i kralj Karlo i carica i kraljica Zita stigli su danas u jutro u Beč. Njegovo Veličanstvo otputovalo je u Baden, a Njezino Veličanstvo odvezlo se u Schönbrunn.

Poziv na pretplatu!

Od 1. marta počela je nova pretplata.

Umoljavamo, da istu blagovremeno obnovite, da u dostavljanju naših novina ne bi nastalo prekidanje.

Pri obnavljanju pretplate, upozoruje se na nove cene, koje su sledeće:

Mjesečna pretplata:

u Beogradu i u krajevima zaposjednatim od c. i kr. četa za bojnu i etapnu poštu . . . . . K 2.-

u Beogradu sa dostavom u kuću 2.50

u Beogradu-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji 2.60

u ostalim krajevima Austro-ugarske monarhije 3.-

u inostranstvu 4.50

Kod plaćanja imade se tačna adresa čitko navesti.

Kod preseljenja a naročito kod promjene poljne pošte, nužno je, da se osim tačne nove adrese takodje i predjašnja adresa navede.

Administracija

„BEGRADSKIH NOVINA“

Et. pošta Beograd.

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko staja) . . . . . 10 helera
 Priposlano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staja . . . . . 40 helera
 Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staja . . . . . Kruna 4
 Mail oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

MALI OGLASI

Primaju se: Knez Mihajlova ul. 38.

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staja . . . . . 10 helera
 Priposlano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staja . . . . . 40 helera
 Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) . . . . . Kruna 4
 Mail oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

Ljekarska pomoć.

ZUBNI-ATELJE
J. SIDVERCA
 Dipl. Dentista
 Beograd

Kralj Milan ul. 57
 specijalista za izradu vještač. zuba u zlatu i u kaučuku od 8 kruna na više sa trogodišnjom garancijom po najboljoj američanskoj metodi. Vršil opravke i prepravke. Cijene umjerene. Prima od 8-12 i 2-6. 29203-1

Kupovine i prodaje

Klavir, filgi, dobro očuvan
 prodaje se. Može se videti od 11-2 p. podne. Cara Uroša 17, I. sprat. 29518-2

Kupujem i dobro plaćam zaolžnice „Beogradske Založne Banke“ i to isključivo samo od zanatlijskih novijih i dobro očuvanih šivaćih mašina — šivaćih strojeva. Javiti se odmah u hotelu „Post“. 29532-2

„Primus“ 100 komada originalne schweidske petroleum-Apparate za kuhanje na prodaju. Obaveštenje daje Schenker i Komp. Beograd, Saborna ul. br. 9. 29571-2

Prodajem moje **lepe kućevne stvari**. Iste su nove. Takođe nov gramofon sa 40 komada ploča, te jednu sasvim novu šivaću mašinu. Iste se stvari mogu vidjeti svakog dana u ulici Kraljice Natalije broj 7. 29557-2

Stanovi.
 Traži se odmah stan sa dve meblirane sobe, po mogućstvu sa upotrebom klavira i kupatila. Ponude administraciji ovoga lista pod „M. 307“. 29521-4

Traži se jedna kuća pod krlju. Potrebno je da ima šest soba i sve ostalo što modernoj kući prinađeži. Ponude prima gospodin Jovan Sjenicki, Poslanička 27. 29480-4

Oglase čitko pisati, jer se time izbegavaju štamparske pogreške.

Upozorava se gradjanstvo, da pisma odnosno oglasa i pretplate adresira administraciji „Beogradskih Novina“, a ne UREDNISTVU.

Cast nam je izvestiti srodnike, prijatelje i poznanike, da će se moj sin **Jakob** venčati sa g-com **Lepom Benvenisty** u nedelju 11. marta o. g. u 2 časa po podne u star. jevrejskoj sinagogi. Skup svatova u 1 1/2 časa. po podne u našem staju: Princ Evgenija br. 6, gde ćemo i čestitanja primati. Molimo, da ovo smatraju kao poziv. Beograd, marta 1917. S poštovanjem Avram R. Adanja trg. ovd. 29409

moja kći **Lepa** venčati sa g-dinom **Jakobom Adanja** u star. jevrejskoj sinagogi. Skup svatova u 1 1/2 časa. po podne u našem staju: Princ Evgenija br. 6, gde ćemo i čestitanja primati. Molimo, da ovo smatraju kao poziv. Beograd, marta 1917. S poštovanjem Louka A. Adanja 29409

Madjarska Eskontna i Menjačka Banka
 (Ungarische Escompté und Wechsler Bank)
Budapest.
 Glavnica Kr. 65,000.0000 Reserve Kr. 16,000.000
 otvorila je u Beogradu u ulici Kneza Mihaila br. 32
Ekspozituru
 u celji obavljanja trgovačkih i bankarskih poslova u Srbiji.
 Za savetnika ekspoziture uzela je gospodina **Kostu J. Popovića**, direktora srpske Narodne Banke, koji se je primio toga položaja u interesu snabdevanja zemlje robom. On će od srpskih trgovaca primati poručbine robe i davati im sva obaveštenja o uvozu i izvozu robe. Ekspozitura će vršiti ovdje i sve isplate iz Švajcarske posretstvom Švajcarskog Kreditnog Zavoda (Schweizerische Kreditanstalt) Zürich i njegovih filijala na drugim mestima Švajcarske, i to po najpovoljnijem dnevnom kursu i sa umerenom provizijom. 29394

BELGRADER ORFEUM
 (PRIJE BOULEVARD)
 Ulic Knez Miletina ulica.
 Sedmični program predstave:
 Ponedjeljak: Početak 8:30 u več. Predstava za časnike. (Pristup imaju časnici s porodicama kao i članovi austro-ugarske i njemačke kolonije.
 Utorak: Početak 8:30 u več. Predstava za vojsku. (Pristup imaju podčasnici, kao i svi gradjani i vojnici, koji imaju propusnice).
 Srijeda: Početak 5:30 u več. svršetak 8:15 u več. Predstava za gradjane.
 Četvrtak: Početak 5:30 u več. svršetak 8:15 u več. Predstava za gradjane.
 Petak: Početak 8:30 u več. Predstava za časnike. (Pristup imaju časnici s porodicama kao i članovi austro-ugarske i njemačke kolonije.
 Subota: Početak 5:30 u več. svršetak u 8:15 u več. Predstava za gradjane.
 Nedjelja: Početak po podne 2:30. Predstava za vojsku. (Pristup imaju samo vojnici).
 Uz umjerene cijene.
 U več 8:30 Predstava za vojsku. Pristup imaju podčasnici, kao i svi gradjani i vojnici, koji imaju propusnice.
 Od 10. marta 1917. mogu se ulaznice dobiti na kasi u Orfeumu, Hotel Opera, od 9-12 sati prije i od 2-7 sati poslije podne.

Bečka moda sukanja
 BEČ, II, Taborstrasse 7.
 U svima veličinama. Ne prodaje se pojedince. U svima bojama.

Moda je gloken (zvono)!
 P. S. Trgovci se učtivo pozivaju, da naše bogato stovarište vide, pošto su naši putnici ratom sprečeni da naše mušterije obidju.

Firmopisac Frank
 Najbrže izvršenje pismenih poručbina
 Skice po želji na uvid Brod %/s.

Okružni Muftija.
 Br. 2. 2.-3.-1917.
EDIKT
 Na molbu Hafe Kratovića iz Prijepolja, nakon provedenih dokaza proglašuje se Smajil Kratović iz Prijepolja rasipnikom te mu se postavlja za skrbnika Edhem Čičić iz Prijepolja. U Prijepolju. Muftija okr. prijepoljskog Mehmet Hašimbegović

Sa tužnim srcem i bolom u duši izveštavamo srodnike, prijatelje i drugove, da je naš dobar sin — brat
† Dobrivoj Vražalić
 ispustio svoju plemenitu-dušu 2.-III.-1917. posle kratkog ali teškog bolovanja u 17. godini svoga mladjanoga života.
 Duboko ožalošćeni: roditelji: Natalija i Dragutin Vražalić; braća: Borivoj, Milutin i Radivoj; sestra: Dobrila; baba: Marija Janjić i ostala mnogobrojna rodbina. 29462

Ožalošćena porodica davaće sv. misu (parastos) svom milom i neprežaljenom
† Ludviku Schlaweru
 magacineru Bagdatske železnice
 u torak 13. marta ove god. u 7 1/2 časova pre podne u crkvi Katoličkoj, Poslanička ulica. 29567

Izveštavam srodnike i prijatelje da ću mome dobrom i neprežaljenom bratu
† Luki Andrejeviću
 biv. ovd. trg.
 davati godišnji pomen u subotu 10.-III.-25.-II. u 10 1/2 časova pre podne u Sabornoj crkvi. Beograd, 7.-III.-1917. 29505
 Ožalošćeni: brat: Gliša Andrejević sa porodicom.

Marija Vuksanović sa kćerima izveštava svoje rođjake, prijatelje i poznanike da je njihov nežni i dobar suprug, otac, brat, dever, stric, ujak
† Jovan R. Vuksanović
 učitelj beogradski
 Isprsti svoju dušu 8.-21.-XII. 1916. godine. Beograd, 8.-III.-23.-II.-1917. god.
 Ožalošćeni: supruga: Marija; deca: Dobrivoje, tehničar, Desanka, učiteljica, Jelena; poš. činovnik, Vojislav, gim.; brat: Spasoje, advokat; snaha; Slavka, učiteljica i Jana; sinovi: Grgur, Vladeta i Borivoje; sinovci: Zagorka, Radmila i Dragoslava; sestrić: Vladimir Grujić, oficir; sestričine: Darinka, Milica i ostala mnogobrojna familija. 29554

Našem dragom pokojniku
† Mihailu D. Cipriću
 telegr. u penziji
 davaće četrdeseto-dnevni pomen u ponedjeljak 27. februara 12.-III. u 10 sati pre podne u Sabornoj crkvi. 29548
Ožalošćena porodica.

Moj mili i nikad neprežaljeni sin, moj nežni i plemeniti brat
† Milorad (Miša) Sp. Stefanović
 nakon kraćega bolovanja preminuo je 23. januara u Mentonu u Francuskoj u svojoj 30-oj godini. Sahranjen je na ruskom groblju u Nizzi.
 Ožalošćeni: mati: Danica; brat: Milutin i ostala rodbina. 29556

Okruglo jedan milijun kruna
 samo sa 3 srečke
 dobiveno je unutar kratkoga vremena na slijedeće kod nas kupljene srečke razr. lutrije:

sa br. 29033	Kruna 400.000
56049	400.000
102360	200.000
3 srečke	Kruna 1,000.000

 Prvo vučenje XXXVIII. kr. ug. povl. razredne lutrije počima već na **13. i 14. aprila** ove godine. Za ovo vučenje **preporučamo osobito** izbor slijedećih brojeva:

95674	53216	102374	36829	93298	41021	102372	11711
7391	23155	65616	102322	46766	100090	7415	

 za koje se nadamo, da će naskoro kao glavni zgoditci biti u službenoj listini vučenja istaknuti.
 U slijedećih 6 mjeseca biti će **14 milijuna 459.000 kruna** u gotovom novcu isplaćeno.
 Glavni zgoditci jesu: ev. **1,000.000** kruna **600.000** kruna **400.000** kruna

200.000	100.000	100.000
90.000	80.000	80.000
70.000	60.000	60.000

 itd. ukupno **55.000** zgoditaka.
Svaka druga srečka mora biti izvučena.
 Cijena srečkama I. razreda jest:
Cijela srečka: K 12'- Polovica srečke: K 6'- Četvrtina srečke: K 3'- Osmina srečke: K 1'50
 Originalne srečke šalju se samo nakon primitka odpadajućeg iznosa, ili poštanskim pouzecom.
 Točno i solidno obavljanje naloga! Isplata zgoditaka uslijedjuje odmah!
 Narudžbe izvolite poslati na:
BANKU KRONFELD D. D.
 (NAJVECA GLAVNA KOLEKTURA U ZEMLJI) ZAGREB.
 Stampom car. i kralj. gubernijske štamparije u Beogradu.